

VERZONDEN

14 OKT. 2011

• District 2

BIJDRAGE DISTRICT 2

EVALUATIE CAMERATOEZICHT IN INDISCHE BUURT 2009– 2010

SEPTEMBER 2010

Versie:	1.0
Door:	Flip Hillege / Sara Cremers Waakzaam en dienstbaar
Datum:	12-09-2010

Inleiding

- Tijden van ingebruikname:

De publieke bewakingscamera's in de Indische buurt van het stadsdeel Oost zijn gefaseerd geplaatst. De camera's zijn genummerd, de nummers worden gebruikt bij de communicatie, wat met welke camera wordt waargenomen. In bijlage 1 is een plattegrond opgenomen met de locaties en de nummers van de camera's.

- Tijdens de eerste fase zijn de camera's nummers 1, 2 en 3 op 30 november 2004 op het Makassarplein geplaatst en in gebruik genomen.
- Tijdens de 2^e fase zijn de camera's met de nummers 4 t/m 10 op 1 juni 2005 op de Javastraat en het Javaplein in gebruik genomen.
- Op 21 juli 2006 is camera nummer 11 geplaatst tegenover de tabakszaak Hartman op de hoek van de Molukkenstraat en de Valentijnkade.
- Op 11 november 2008 kon camera nummer 12 in gebruik worden genomen. Deze camera bevindt zich op de hoek Insulindeweg / Molukkenstraat. Mede door technische problemen werd deze camera later in gebruik genomen dan eerder gepland.

(De data van in gebruik name zijn bericht door projectleider Peter Kaper van D2 en de heer Michel Sminia van Stadsdeel Oost.)

- Gebruikers van de camerabeelden:

De eerste gebruikersgroep zijn de toezichthouders, aangesteld door het stadsdeel, die in een alleen voor geautoriseerden toegankelijke ruimte, de beelden live uitkijken. Zij zijn voor het uitkijken opgeleid. De uitkijkrimte is beperkt toegankelijk vanwege de privacyregelgeving, is niet aan het wijkteam Balistraat en wordt door het stadsdeel gehuurd.

De tweede gebruikersgroep is die van politiemensen, die dienst doen aan de zogenaamde plot aan het wijkteam Balistraat. Als de toezichthouders bijzonderheden constateren, kunnen zij de beelden van de camera's aan de politiemensen aan de plot doorsturen, die weer de collega's op straat kunnen informeren. Door in- of uit te zoomen of opzij te draaien kunnen de beelden worden aangepast. De opgenomen camerabeelden worden beperkte tijd bewaard en kunnen voor opsporingsdoelen door de politie worden opgevraagd.

bureau CIO, zal er onder meer uit bestaan, dat ze welwillend met een door het stadsdeel gekozen onderzoeksbureau samenwerkt om de benodigde cijfers over aangiften, meldingen en incidenten ten behoeve van de evaluatie beschikbaar te krijgen. Als 1^e bijdrage worden voor de jaren 2007 t/m augustus 2010, de gespecificeerde totale aantallen incidenten, aangiften, en overlastmeldingen opgenomen.

Buiten het nog te houden externe onderzoek, heeft de leiding van district 2, en die van het wijkteam Balistraat eigen argumenten, waarmee zij bij het Stadsdeel Oost wil pleiten voor het behouden van het cameratoezicht in de Indische buurt. Met het inbrengen van deze argumenten verwacht zij een bijdrage te leveren aan de evaluatie van het cameratoezicht.

1) Aanhoudende actuele zorgen over de Indische buurt: met name de overlast door rondhangende jongeren in de Makassarpleinbuurt en een relatief groot aantal mensen met een risicovolle achtergrond.

Er zijn meerdere factoren die een rol spelen als het gaat om de problematiek in de Indische Buurt. In de Indische buurt (en dan met name in de Makassarpleinbuurt) zijn een aantal zogenoemde risicovoorzieningen aanwezig zoals coffeeshops, cafés, opvang voor daklozen en verslaafden en woonvoorzieningen voor psychiatrische patiënten etc in een relatief klein geografisch gebied. Er is sprake van aanhoudende overlast door (hang)jongeren. Ook is er in de Makassarpleinbuurt, een dicht bevolkte woonwijk, sprake van overlast in geluid of hinder door het grote aantal vervoersbewegingen, met name in de Niasstraat. Deze straat is de belangrijkste toegangsweg tot het noordoost kwadrant van de Indische Buurt. Bij de politie bestaat tevens het vermoeden dat de Indische Buurt een relatief hoge concentratie van sociaal zwakkere gezinnen/personen kent wat geen bevorderende werking heeft op de leefbaarheid in de buurt.

De aanwezigheid en intensiteit van bovengenoemde vormen van overlast verschilt per regiebuurt. Overeenkomst is dat de gehele Indische buurt bepaalde vormen van overlast kent; zoals groepen jongeren die overlast veroorzaken door te schreeuwen, te drinken of te blowen, portieken of pleinen te bevuilden (spuug, urine, joints, sigarettenpeuken), met brommers door de

- **Het gebied Indische Buurt.**

Het gebied Indische Buurt wordt in het Noorden begrensd door het Lozingskanaal, in het oosten de begraafplaats, in het zuiden de ringvaart en in het westen de spoorlijn. Het gebied is binnen de regiopolitie Amsterdam-Amstelland onderverdeeld in 4 kwadranten of in 5 regiebuurten met ieder een eigen buurtregisseur, namelijk:

- Het noordoostkwadrant, of de Makassarpleinbuurt.
- Het zuidoostkwadrant, of de Sumatraplantsoenbuurt
- Het zuidwestkwadrant, of de Ambonpleinbuurt
- Het noordwestkwadrant, gesplitst in:
  - o Het kwadrantdeel noordwest 1, of de Timorpleinbuurt
  - o Het kwadrantdeel noordwest 2, of de Atjehpleinbuurt

In de informatiesystemen van de politie mbt de registratie van aantallen aangiften en meldingen is de Indische Buurt te herkennen als de som van twee buurtcombinaties binnen het stadsdeel Oost, nl. Indische Buurt Oost en Indische Buurt West. Een andere manier om aantallen aangiften en meldingen te tellen is de som van de 5 hierboven genoemde regiebuurten.

- **Aanvulling op andere evaluaties**

Wil D2 een relevante bijdrage aan de evaluatie van het cameratoezicht in de Indische Buurt leveren, dan is het belangrijk vast te stellen welke evaluaties er al zijn en welke in voorbereiding zijn. In 2006 vond de eerste evaluatie plaats. In 2008 is er door de Dienst Onderzoek en Statistiek van de Gemeente Amsterdam een rapport "*Cameratoezicht Zeeburg 2008*" opgesteld, waarin onder andere vastgesteld is of in hoeverre de voorgenomen doelstellingen zijn gerealiseerd. De opzet van het rapport was in lijn met de evaluatie van 2006. In deze evaluatie(s) is gebruik gemaakt van gegevens uit de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid (MLV), politiecijfers en enquêtes onder buurtbewoners, passanten en winkeliers.

De politie levert ook voor deze evaluatie graag een bijdrage. In gezamenlijkheid met andere partners en zeker in samenwerking met het stadsdeel voelen wij ons verantwoordelijk voor het leefklimaat en de veiligheid in de Indische buurt. Bovendien hopen wij dat een evaluatie ook reageert op een bestaande vraag. De actuele situatie in de Indische buurt vraagt om beschouwing van alle partners². Graag leveren wij een aandeel voor een evaluatie die in benadering recht doet aan de bestaande situatie en (in- en externe) vraagstukken die nu aan de orde zijn. De bijdrage van D2 en het

¹ Vanaf 1 mei 2010 is stadsdeel Zeeburg opgegaan in stadsdeel Oost

² Zie meer uitgebreide toelichting hierop onder 1).

buurt racen en vernielingen plegen. Dit gebeurt ook in de late avond en de nachtelijke uren. In dit opzicht blijkt dat de gehele Indische buurt een kwetsbaar gebied vormt.

De problematiek in de Makkasarpleinbuurt en de Sumatraplantsoenbuurt is in de maanden mei t/m augustus 2010 verder opgelopen. De buurtregisseurs van deze buurten hebben beroep op extra inzet gedaan om de negatieve ontwikkelingen te keren..

Alle betrokkenen, zowel gemeente, stadsdeel, politie en Openbaar Ministerie zullen een extra inspanning moeten leveren om “de autoriteit” in de Indische buurt te blijven en dat geldt in het bijzonder voor de Makkasarpleinbuurt en de Sumatraplantsoenbuurt. De benaderbaarheid van overlastveroorzakers is laag en de mate van wederspanning (gradatie van provocaties en (verbaal) geweld tegen bewoners én politie) is reden voor zorg. Dit blijkt niet altijd direct uit objectieve politiegegevens. Er dient in het oog gehouden te worden dat de subjectieve component (beleving) in de Indische buurt zeker relevant is. Veel bewoners of ondernemers hebben (ongewild) een hoge tolerantiegrens³ en durven uit angst voor represailles niet te melden of geven hun naam of adres niet op.

Cameratoezicht is en dient uiteraard onderdeel te zijn van een totale integrale aanpak⁴ om de leefbaarheid en het economische klimaat van de Indische buurt (verder) te bevorderen. Dit door onder andere de overlast en criminaliteit te verminderen. De genoemde camera's vormen (juist) nu de wenselijke extra ogen. De aanwezigheid van bewakingscamera's is een middel voor de politie, om de orde te handhaven en er wordt (in samenwerking met handhavers van het stadsdeel) regelmatig gebruik van gemaakt. Cameratoezicht valt of staat natuurlijk ook met de kwaliteit van het 'uitkijken', het wel / niet inzetten van gepaste opvolging en goede afstemming en communicatie tussen betrokken partijen. De 'kwaliteit van het uitkijken' is in 2009/2010 negatief beïnvloed door een groot personeel verloop onder de handhavers. Op dat gebied is zeker nog winst te boeken.

---

³In de Makkasarpleinbuurt zijn 2 coffeeshops, meerdere café's, een instroomhuis voor dak- en thuislozen, woningen die aan voormalig dak- en thuislozen ter beschikking zijn gesteld en het Flevohuis waar ook mensen wonen met een psychosomatische problematiek.

⁴ Zo is angst voor represailles in de Makassarpleinbuurt zeker aan de orde. Voor de Sumatraplantsoenbuurt geldt dit ook, maar zijn ook onbekendheid of sociaal onvermogen om overlast te melden van toepassing.

Het op dit moment weghalen van de bewakingscamera's zou in de richting van de overlastgevendende jongeren, drugsgebruikers en alcoholisten het verkeerde signaal zijn. En dat is onverminderd van toepassing op de bewoners en ondernemers in de Indische buurt. Daarbij bestaat de reële zorg dat indien de camera's verwijderd zouden worden, de huidige problematiek in de Indische buurt verergerd en is het niet ondenkbaar dat andere overlastvormen en criminaliteit, zoals harddrugs-gerelateerde criminaliteit (weer) terugkeren naar de Indische buurt.

2) Regelmatig hulpmiddel bij politie-inzetten

Zoals hierboven al kort aangehaald, leiden de waarnemingen van beelden van de bewakingscamera's met regelmaat tot inzetten van de politie op straat. Als het gaat om **toezicht en handhaving** kan gezegd worden dat waarnemingen gebruikt worden om in een zo vroeg mogelijk stadium overlast te signaleren en daartegen op te treden. In 2009 en 2010 is het regelmatig voorgekomen dat grote groepen jeugd zich (dreigden) te verzamelen. Dit geldt ook voor hangen in portieken, overlast door bedelaars of parkeeroverlast. Op basis van waarnemingen kon hier toezicht op worden gehouden of worden ingegrepen. Het gebeurt meerdere keren per dag dat waarnemingen van beelden leiden tot politie-inzet.

Naast het live uitkijken kunnen beelden (achteraf) ook gebruikt worden ten behoeve van de **opsporing** van verdachte(n) van strafbare feiten. Het gaat dan niet slechts om de 'plaats delict', maar ook om zogenoemde aanrij- en vluchtroutes. In 2009 en 2010 zijn beelden tientallen keren (schatting is rond de 60 X per jaar) teruggekeken. Ongeveer bij de helft hiervan leverden de waarnemingen op de camerabeelden direct of indirect een bijdrage aan het opsporen van de dader(s). Zo werd er in 2009 een diefstal uit auto gepleegd waarna de camera's het gezicht van de dader goed hadden vastgelegd. Vlak hierna kon de dader worden geïdentificeerd door politiemensen en worden aangehouden. De man bleek meerdere inbraken gepleegd te hebben en meerdere zaken werden opgelost. Ook veronderstellen wij de preventieve werking ten aanzien van vele vormen van criminaliteit. In het cameratoezichtgebied zijn geen pinautomaten 'geskimd' en het is algemeen bekend dat personen die 'gesignaleerd' staan, het gebied vermijden vanwege

---

⁵ Ook de inzet van andere middelen is van groot belang, bijvoorbeeld de inzet van een buurtveiligheidsteam in de Makkassarpleinbuurt waarbij er ook fysiek (meer) toezichthouders in de buurt zijn.

de verhoogde pakkans. Beeldmateriaal heeft daarnaast belangrijke opsporingsinformatie opgeleverd (bijvoorbeeld kentekens en herkenning door politiemensen) na vernielingen, geweldsdelicten en inbraken.

3) Vergaande vorderingen centrale uitkijkruijme Amsterdam

In het rapport "Centrale cameratoezichtruijme Amsterdam; Afspraken centrale stad, stadsdelen en politie" van 6 maart 2008, opgesteld door de DSP-groep is al opgenomen, dat er een principebesluit door het college van B&W genomen is, om te werken aan een centrale cameratoezichtruijme voor alle cameraprojecten in Amsterdam. Voor het nemen van een definitief besluit diende wel aan een aantal voorwaarden te worden voldaan.

De centrale stad en de politie namen de taak op zich een geschikte locatie voor een dergelijke toezichtruijme te vinden en ook voldoende incidenteel budget voor het realiseren van dit project.

Binnen het korps Amsterdam-Amstelland is een Stuurgroep Cameratoezicht met deze taak aan het werk gegaan. Lid van de korpsleiding; de heer H. Schönfeld is voorzitter van deze Stuurgroep en Districtschef D3, de heer A. Smit, maakt als Portefeuillehouder cameratoezicht Openbare Ruimten deel uit van de stuurgroep. De Stuurgroep onderhoudt o.a. contact met Ing. G.H.P. Bibbe van de Directie OOV-beleid. De stuurgroep heeft een beleid ontwikkeld hoe (zo effectief mogelijk) met het centraal uitkijken van bewakingscamera's om te gaan. De hoofdpunten van dit beleid zijn op een intranetsite van het korps ter informatie aan alle leden van het korps aangeboden.

Meerdere betrokkenen bij de ontwikkeling van een centrale uitkijkruijme melden, dat de keuze gemaakt is die ruimte te vestigen in het politiegebouw "de Eenhoorn" aan de James Wattstraat. Het voornemen is, dat in 2011 die ruimte in gebruik zal worden genomen. Een 4-tal partijen is uitgenodigd om in te schrijven op het programma van eisen van die ruimte. Ook stadsdeel Oost en daarmee de Indische buurt kan profiteren van de verdere professionalisering van het gebruik van cameratoezicht/camerasurveillance. Onze verwachting en overtuiging is dat dit eveneens een positief effect zal hebben op de 'kwaliteit van uitkijken' en juiste en snelle opvolging indien nodig.

Conclusie:

Vanwege de geconstateerde complexe problematiek in de Indische buurt (objectief en subjectief!) maakt cameratoezicht een zeer gewenst onderdeel uit van de integrale aanpak. Het middel heeft (nog) steeds een preventieve werking, maar wordt ook op regelmatige basis gebruikt voor noodzakelijke (politie-) inzet. Zowel de leiding van het politiedistrict 2, als de leiding van wijkteam Balistraat pleiten dan ook voor het behoud van cameratoezicht in de Indische buurt en zouden ook een verkenning voor de mogelijkheden van flexibel cameratoezicht ondersteunen.

Nicole Bogers, districtschef D2

Sara Cremers, Wijkteamchef Balistraat